

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 17 Aprilie st. v.

Unde ne ducem?

Eată întrebarea, pe care omul preocupat de chestiuni publice trebuie să și-o pună în fiece-care zi. Căci în viața publică recunoașterea generală li se acoardă totdeauna numai aceluia, care pot să se fălească cu vre-un succes, ear' succese nu pot realiza decât aceia, care prevăd fase viitoare în dezvoltarea socială și știu să voească ceea-ce trebuie să se întempele chiar și fără de concursul lor.

Acestia și merită recunoașterea generală.

Oamenii toți fără deosebire gândesc și voiesc sub presiunea împregiurărilor, în mijlocul cărora i-a pus întemplarea, și a trebuințelor, pe care le simt. E dar' destul să ne dăm în toată liniștea seamă despre împregiurările, în care trăim astăzi, și despre trebuințele noastre general simțite, pentru-ca să scim cu toată pozitivitatea cum trebuie neapărat să gândescă și să voească cei mai mulți dintre noi.

Atât trebuințele noastre, cât și împregiurările sunt însă supuse unei neîncetate schimbări. Mâne, poimâne, peste un an, peste două ani, trebuințele noastre și împregiurările, în care vom trăi atunci, vor fi cu totul deosebite de cele de astăzi: aceia dar' dintre noi, care vor trăi atunci, înaintând și ei cu timpul, nu vor mai pute gândi ca astăzi, nici voi ceea-ce astăzi voiesc.

Merită dar' recunoașterea generală toți aceia, care încă de pe acum prevăd, care vor fi atunci trebuințele și împregiurările, cum vor gândi și ce vor voi oamenii sub presiunea acelor împregiurări.

De sigur însă recunoașterea nu le vor da-o decât cei ce vor fi atunci în viață, căci singurii aceștia pot să judece, dacă bună a fost ori nu prevederea. Nu cel ce prevede, ci cel ce a prevădut este preamărit, și de aceea atât de adeseori abia după moarte urmează recunoașterea, căci cu cât mai departe străbate în viitor ochiul, cu atât mai târziu se adevărește prevederea.

Dar' nu numai pentru aceasta li se cuvine oamenilor prevădători recunoașterea generală.

Multe rele, multe nenorociri se pot preîntîmpina, dacă le prevedem cu toată siguritatea și lucrăm din adins pentru nimicirea cauzelor ce ne împing spre ele, în tocmai precum multe lucruri bune se realizează mai curînd, dacă le prevedem și mergem cu premeditare spre ele.

Le punem dar' generațiunilor ce iau astăzi parte la viața publică întrebarea: Cum va gândi și ce va voi, — ca să nu mergem prea departe, — generațiunea ce va urma de aici înainte în viața publică?

Căci cei mai mulți dintre noi vor avè să lucre împreună cu această nouă generațiune, și dintre două una: ori vom intra noi în vederile ei, ori trebuie să ne gândim de pe acum, ca să împărtășescă vederile noastre. Altfel în loc de a ne

uni cu toții la o lucrare bine plănită, ne vom risipi, ceea-ce se întemplă și astăzi, cele mai bune puteri în lupta pentru stabilirea unui curent comun.

E frumoasă vorba: că tinerimea e viitorul; nu e însă destul să rostim această vorbă, ci trebuie să ne mai și dăm silința de a cunoaște acest viitor și de a ne pune de pe acum în legătură cu el.

Un lucru e pus mai presus de ori și-ce discuțiune: că tinerimea noastră, aceea, care se află încă în băncile scoalelor, noua generațiune e împinsă în o direcțiune, care astăzi nu este încă aprobată de sentimentul public și în care astăzi nu putem merge și poate că nici preste două ori douăzeci de ani nu vom fi dispuși a merge.

O foarte mare parte din tinerimea noastră își face studiile secundare pe la așezăminte maghiare și aproape toți aceia, care au înaintat până la învățământul superior, se află pe la universități și academii maghiare.

Scim prea bine, care e situațiunea ce li s'a creat în mijlocul colegilor și față cu profesorii lor maghiari.

Noi cerem dela dînșii să păstreze alipirea cătră neamul lor, să respingă ori și-ce înfrurire, care i-ar înstrăina de noi și să se afirme în toate împregiurările ca oameni hotărîți a duce mai departe viața românească întemeiată de înaintașii noștri și dezvoltată de noi. O cerem aceasta și ne-am lăpăda de dînșii, dacă nu ni-ar da-o.

Ei ni-o dau. Ori și-ce om nepreocupat trebuie să simtă în el o adîncă înduioșare, când vede, cu câtă iubire, cu câtă abnegațiune, cu ce juvenilă hotărîre se afirmă tinerii noștri într'un timp, când atâți dintre colegii lor slavi ori germani își fac un merit din renegarea naționalității lor.

Pentru această juvenilă hotărîre ei sînt persecutați pretutindenea atât de profesori, cât și, ceea-ce este foarte grav, chiar și de colegii lor, care îi silesc în cele din urmă, lucru necuștat pentru ori și-ce om cu gândire europeană, să și curme studiile și să și iee lumea în cap.

Putem noi oare să stăm indiferenți față cu această stare de lucruri?

Clar ca lumina zilei se prevăd consecvențele psihice ale acestei persecuțiuni, și cel mai mărginit om trebuie să știe cu toată siguritatea, că tinerii aceștia, când vor fi oameni făcuți, nu vor gândi ca noi, nici vor voi ceea-ce noi voim.

Am fost și noi la școală și scim cât de mult e preocupat școlarul de propria lui viață școlară și cât de hotărîtoare au fost pentru toată viața noastră impresiunile tineretelor.

Betrânii au umblat la școală pe un timp, când Românul trebuia să se bucure, că este tolerat în școală, suporta în suspunere disprețul colegilor și sub înfrurirea acestui dispreț s'a produs în ei neastempera rîvnă de a și pune toată viața, ca să ridice neamul lor, să și facă de rușine pe cei ce-l batjocoresc.

Alt soi de oameni a eșit din scolile de pe timpul absolutismului, când Român și Maghiar nu mai își steteau ca rob și stăpîn în față, ci gemeau sub aceeași apăsare și simțiau în ei pornirea firească de a se uni, pentru-ca să prefacă egalitatea de suferințe în egalitate de drepturi. Dar' desamăgirea amară, ce li s'a rezervat, i-a făcut scheptici și reci de inimă, alătura cu betrânii chiar și acum atât de tineri.

Și ear' alt soi de oameni a eșit din scolile de pe timpul provisorului și al primilor ani de dualism, prima epocă de răsufare liberă în viața poporului român și singura până acum, în care adversitatea dintre noi și Maghiar a încetat aproape a se mai pronunța.

Acum ni se pregătesce o generațiune de oameni crescuți în luptă necurmată cu aceia, pe care Dumnezeu i-a lăsat să le fie prieteni, oameni, cărora încă din copilărie li s'a făcut viața insuportabilă, oameni, în care se cultivă în mod sistematic ura de rasă.

Dacă noi, care nu numai eram tolerați de colegii noștri, dar' puteam să ne găsim chiar prieteni între dînșii, dacă noi, care în tineretele noastre am luat parte la manifestațiuni de generală înfrățire, ne afirmăm astăzi cu toată hotărîrea: ce vor face tinerii, care ați umblă la școală? cum vor gândi ei? ce vor voi? vor mai lupta ei numai cu hotărîre? ori vor înlocui hotărîrea cu ură?

O voim noi această ură? credem, că o vom pute împărtăși și noi? credem, că este în interesul țării și al neamului nostru, ca ea să se cultive mai departe? Voim ori nu să mergem în direcțiunea, în care sîntem împinși?

Sînt mai ales între frații noștri emigrați în România unii, care răspund afirmativ la toate aceste întrebări. — „Da! țic ei, — ura este parola celui mai apropiat viitor și trebuie să ne bucurăm, când vedem, că ea se produce și străbate în cercuri din ce în ce mai largi!“

Noi nu o putem admite aceasta. Ceea-ce ne-a ținut pe noi în mijlocul unei lumi dușmane și ne-a dus la starea mai bună, în care ne aflăm, nu este ura, ci iubirea dintre noi și alipirea cătră neamul nostru. Și tot numai această iubire și această alipire ne va duce și mai departe în calea misiunii noastre istorice. Ura încoardă, ce-i drept, puterile celui ce este cuprins de ea, dar' foarte lesne poate să-l orbească, să-l facă incapabil de a și cunoaște adevăratele interese și să-l împingă la perire. Cu oameni, care uresc, nu te poți înțelege, cu ei nu poți lucra împreună, ei ori trebuie să împărtășesci ura lor, ori ei te socotesc drept un dușman și te uresc, chiar frate să le fie.

De aceea este un interes al neamului și al țării noastre, ca noua generațiune să nu intre cu ură în viața publică, și este o datorie a noastră să facem tot ceea-ce ne stă în putință, ca să paralisăm efectele

persecuțiunii, la care sînt expuși tinerii noștri.

Cum aceasta?

Fără îndoială înainte de toate dându-ne toată silința să le facem viața suportabilă.

Am fi și netrebnci, dacă n'am face-o aceasta; căci noi i-am împins și îi împingem înainte, noi cerem să se afirme și să se expună.

Ei, bine! s'au afirmat, s'au expus: ce facem noi pentru ei? cum îi scutim? cum ne facem datorii?

Ori poate că voim să mergem în direcțiunea, în care sîntem împinși?!

Revistă politică.

Sibiu, 17 Aprilie st. v.

Ne aflăm în ajunul unui războiu mare, și deși se vorbește mult de vre-o întrevinire, unicul remediu, ce ar mai pute scoate pe Anglia din perplexitate fără de războiu, acesta e inevitabil. Situația e astfel, încât războiul numai atunci s'ar pute încungiuira, dacă Anglia s'ar supune cu desăvîrșire pretențiilor rusesci. O astfel de înjosire însă nu poate să convină de loc partidei patriotice din Anglia, a cărei influență e deocamdată de tot mare.

„Pol. Corr.“ primesce scirea din Paris, că în cercurile de acolo nu se mai crede la posibilitatea unei aplanări pacifice a conflictului anglo-rus. Și stînd lucrurile astfel, toată lumea se gîndesc acum maimult la localizarea războiului amenințător decât la împedecarea izbucnirii lui.

Se crede, că Poarta, va rămâne credincioasă hotărîrii, de a rămâne neutră. Aceasta i se recomandă cel puțin de cătră cabinetul francez, neavînd să fie cu considerare nici la Rusia, nici la Anglia, ci condusă de propriile sale interese. Franța voiesce susținerea păcii în Europa și evitarea a ori și-ce complicațiuni. Din acest punct de vedere plecînd, se pare, că guvernul francez ține de lipsă, de a se nîsu în conțelegere cu celelalte puteri interesate într'acolo, ca să se localizeze războiul la cas dacă nu s'ar mai pute împedeca.

În ceea-ce privește atitudinea Italiei față cu războiul ce ne stă înainte, se scrie din Roma cu data de 24 Aprilie: În urma situațiunii, care devine tot mai serioasă guvernul a hotărît, ca să țină o armată de 15—20,000 capete gata, spre Marea-neagră. Scirea aceea, că dacă Englezii vor părăsi Suakimul și celelalte puncte ale țermurului african, aceste se vor ocupa de cătră trupele italiene, se întărește.

Se suspicionează, că aceasta n'ar însemna altceva decât, că Italia vrea să dea Angliei ajutor în contra Rusiei, și aceasta ar pute să o creadă omul, dacă ocuparea acelor puncte nu s'ar întempla cu concursul Poartei. Ear' drepturile de suveranitate ale Poartei în Egipt și la țermurii Mării-negre nu se mai pot trage la îndoială, și Rusia numai atunci ar avè cuvîntul de a se plînge, dacă Italia ar face întru adevăr unele servicii Angliei în Africa. Deoarece însă cea din urmă și altcum e hotărîită, de a se lăsa de campania din Sudan, dela Italiani nu se poate lua în nume de rău, dacă spre susținerea

propriei lor poziții ocupă cele mai însemnate părți ale țărâmurii Mării-rosii.

O telegramă din Petersburg, cu data de 24 Aprilie dăce, că cu cât se încordează mai mult situațiunea politică, cu atât devine mai vădită indispozițiunea pentru un rebel cu Englitera. În Petersburg, mai mult ca în Moscova, opiniunea publică este cu totul contra unui războiu, ale cărui rele urmări nu trebuie pierdute în nici o privință din vedere. În schimb însă, toată lumea este unanimă în a dăce, că Rusia nu trebuie să adere la rechiământul generalului Komaroff, la cas când i s'ar fi făcut o asemenea cerere, de vreme ce ea ar fi ca și o declarare de războiu.

În același timp, adaugă depeșă, domnesce convingerea, că o repede ocupare a Heratului ar înlesni foarte mult rezolvarea conflictului.

Diarul „Nowosti“, care nu crede a se pute aștepta la cas de un războiu la un serviciu amical din partea Germaniei și la o reținere a Austriei în Peninsula-Balcanică, constată că există o strânsă legătură între Herat și Constantinopol și exprimă dorința, ca conflictul din Asia să fie sfârșit mai înainte ca Rusia să fie nevoită a rezolva amenințatoarea cestiune a Constantinopolului.

Se vorbește despre un credit extraordinar de 25 milioane pentru marină. De asemenea s'a împărsiat șgomotul, că la Vladivostok s'au arătat deja mai multe monitoare engleze. Călătorii din Constantinopol spun că la bateriile dela Dardanele domnesce o mare activitate.

De altă parte un diplomat se rostesc în „Nowoje Wremja“ contra războiului și dăce, că situațiunea politică, care este în acest moment favorabilă Rusiei, ar pute să se schimbe în câteva zile, la cas când d. Gladstone ar demisiona sau ar fi răsturnat și conservatorii ar veni la putere, ei cari pot aștepta o mai mare bunăvoință ca d. Gladstone din partea Germaniei, Austriei și a Turciei.

Nu mai este îndoială adaugă diplomatul, despre amicia împăratului Wilhelm, dar' totuși diplomația nu trebuie să uite că această situațiune nefavorabilă a Engliterii provine de acolo, că ea este rău vădită la Berlin și la Viena. Nici nu trebuie să ne așteptăm la o localizare a unui războiu anglo-rus. Ocupată în Asia și sfâșiată în Europa financiarmente, Rusia nu va pute combate intențiunile ostile din Peninsula-Balcanică. Nici pe Poartă nu poate ea conta cu tărie, căci neutralitatea turcească ar fi ușor sdruncinată prin darea înapoi a Egiptului și prin recunoșterea suveranității Turciei în Egipt decâtă Englitera. Rusia poate atunci să protesteze, dar' ar ațta întreaga cestiune orientală mai înainte chiar de a se fi lecut ranele celui din urmă războiu și mai înainte de a-și fi răfuit so-

cotelile cu contrarii. Războiul poate să dănească multe luni, dar' la luptă decisivă pe uscat nu trebuie să ne așteptăm. Rusia va aștepta pe Ruși în Herat, dar' în același timp comerțul maritim al Rusiei ar fi nimic în decurs de mai multe luni, ear' comerțul pe uscat ar fi o vacă de muls pentru lumea germană și austriacă de afaceri.

Diplomatul recunoaște și el că este neadmisibilă o rechiământ a generalului Komaroff, dar' adaugă că ar fi bine să se arete o mare bunăvoință față cu dl Gladstone și partida liberală, care poate servi pe Rusia în alte conflicte.

„Pester Loyd“ de ați vorbind într'un articol lung despre războiul anglo-rus sfârșesc astfel:

„Localizarea războiului nu e de loc probabilă. Dacă Anglia se va hotărî odată sau va fi constrinsă de a isbucni, atunci nu se va mărgini numai la terenul acela, unde mai greu poate să ajungă la vre-un rezultat, ci va cerceta pe inimic la acele puncte, unde îl poate lovi mai simțitor, fără de a întreba mult, că punctele aceste după geografie de care parte a pământului se țin . . . Astfel stau acțiunile, și acela, care vră se fie de omenie, nu mai poate nici pe departe să spună, ce se poate întâmpla; el poate să spună numai ceea-ce dorește. Și astfel și noi voim să o spunem — nu pentru întâia oară, și nici pentru ultima oară — că deși reducem la nulă toate speranțele de pace, noi numai pacea o dorim. Dacă însă așa ceva e imposibil, atunci noi dorim, ca armele să decidă în favorul acelei puteri, care în sfârșit tot reprezintă principiile culturii și ale sentimentului european, și sub a cărei aripi ideile liberale, totdeauna au aflat scutul“.

Scrisoarea dlui Tisza în privința hotărării comitatului Sibiuu relativ la reuniunile maghiare de cultură.

Sub acest titlu scrie „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt“ în numărul de ieri un prim articol, pre care îl reproducem în următoarele:

„Ministrul reg. unguresc de interne dl Coloman Tisza, precum o știu cetitorii noștri, a anulat hotărârea cunoscută a comitatului Sibiuu, care a denegat așa numitelor „reuniuni maghiare de cultură“ spriginul cerut, și care și-a motivat totodată denegarea aceasta prin o scrisoare adresată către comitate. Noi am înceta de a fi un organ al opiniunii publice, și chiar și statul ungar ar înceta de a mai ave pretenția a-și validita aședămintele constituționale, dacă nu ar fi permis să se iee ordinațiunea ministerială în fața legilor și principiilor fundamentale ale vieții constituționale la o critică obiectivă. Hotărârea ministerială se provoacă cu atât mai virtos la

o examinare, cu cât ea are caracterul unui ce neobicinuit și atinge nu numai comitatul ci cercul de drept al tuturor municipiilor țării, și ce e mai mult atinge dreptul general cetățene, dreptul a-și exprima liber opiniunea.

„De ce a fost vorba în rezoluțiunea comitatului Sibiuu, pe care a anulat-o scrisoarea ministerială? Un alt municipiu, orașul montan Șemniț, adresează comitatului Sibiuu o scrisoare cu provocarea, de a sprigini „reuniunea maghiară de cultură“ din Ungaria superioară; o asemenea provocare exmite comitetul „reuniunii transilvane de cultură“. Comitatul Sibiuului respinge dela sine spriginul pretins și-și exprimă părerea s'a reprobatoare despre aceste reuniuni de cultură. O silă îndreptătită spre spriginirea acestor reuniuni nu există; și ministrul recunoaște aceasta, când declară în scrisoarea sa, că n'ar ave să facă nici o observare, dacă comitatul Sibiuului s'ar fi mărginit la aceea, de a denega simplu spriginul cerut. Denegarea, hotărâta decâtă comitat a spriginului deci nu se anulează decâtă ministru. Ei, ce se anulează? Părerea reprobatoare, pe care a exprimat-o comitatul Sibiuului despre așa numitele reuniuni de cultură. Poate fi o părere, o opiniune anulată? Ea poate fi dreaptă, sau nedreaptă, e însă totdeauna proprietatea inalienabilă a aceluia, care o exprimă. Un al treilea o poate combate și persecuta, însă nici odată nu o poate anula. Istoria ne arată mai mult decât un exemplu, că nu e putere pe pământ în stare de a anula sau a cassa cutare opiniune. Incușițiunea spaniolă, care dispunea de o putere extraordinară, pentru mult n'ar fi dat, dacă i-ar fi fost posibil a anula doctrinele „eretice“, pe cari le combătea. Ea însă nu le-a putut anula, ci numai persecuta, arđend pe adevreții aceluia pe rug. Aceea, cum a fost biserica romană silită de a privi în opiniune și convingere totdeauna proprietatea inalienabilă a respectivului, o dovedește exemplul lui Galilei, în contra căruia s'au folosit toate torturile, spre a-și retrage vederea sa, că pământul se mișcă.

„Rezoluțiunea comitatului Sibiuu anulată decâtă ministru conține, precum am spus-o, o confesiune politică, o opiniune, o convingere. Opiniunea, convingerea aceasta poate să fie nedreaptă, și atunci ea poate fi combătută și persecutată, însă nici odată nu poate fi cassată. De aceea avem drept să ținem ordinațiunea ministerială, prin cărea se anulează opiniunea comitatului Sibiuu, de un ce anormal și neobicinuit.

„Ministrul declară în scrisoarea sa, că el a revădit și anulat hotărârea comitatului Sibiuu în puterea dreptului său de „inspecțiune supremă“, basat pe lege? Ce dăce legea despre dreptul de inspecțiune supremă, la care se provoacă ministrul? Articolul de lege XLII: 1870 „despre regularea municipiilor“ dispune în privința aceasta în §-ul 3 următoarele:

„Rezoluțiuni, cari se rapoartă a) la preliminarea bugetului; b) vinderea sau câștigarea averii nemișcătoare; c) contragerea de împrumuturi; d) finalizarea sau disolvarea contractelor

așătoare sau a zidirilor publice — încât aceasta nu se bazează pe bugetul primit; — e) sistemizarea oficiilor noue sau la desființarea celor existente și în general toate acele rezoluțiuni, cari după lege au lipsă de o aprobare mai înaltă, numai după aprobarea câștigată se pot executa. Dacă guvernul în timp de 40 de zile după prezentarea efectuită nu se declară, rezoluțiunile prezentate se consideră de aprobate și se pot executa.“

„Dispozițiunea legii municipale, citată aici, enumără întâiu taxativ rezoluțiunile, cari au nevoie de aprobare ministerială, cari stau deci sub inspecțiunea superioară a ministrului, și reflectează mai departe la alte dispozițiuni legale, cari fac de necesară aprobarea ministerială pentru respectivele rezoluțiuni municipale. Totdeauna trebuie însă să fie legea aceea, care stătoresce dreptul de supremă inspecțiune și aprobare ministerială, și în lege are să fie hotărâta afacerea, la care se poate raporta dreptul de supremă inspecțiune ministerială, — în paragraful citat mai sus se dăce doară: „toate rezoluțiunile, cari după lege au lipsă de o aprobare mai înaltă.“

„Să examinăm acum cu legea în mână aplicarea dreptului de supremă inspecțiune ministerială asupra concludului din cestiune a comitatului Sibiuu. Acest conclud evident nu atinge nici statorirea bugetului, nici vânderea sau achizițiunea de avere imobilă, nici contragerea de împrumuturi, nici legarea sau desfacerea de contracte oneroase, nici clădiri publice nici în sfârșit sistemizarea de posturi noue sau desființarea de posturi vechi. Întrebăm mai departe: conține acest conclud o astfel de materie, pentru care doar' vre-o altă dispoziție stătoresce dreptul de supremă inspecțiune și aprobare ministerială? Materia concludului e, după cum s'a spus deja, o părere, o convicțiune. Să se răfăie acum toate legile Ungariei și nu se va afla nicăiri o dispoziție a legii, care să supună „supravegherii“ ministeriale, suprainspecțiunii sau aprobării ministeriale o părere sau convicțiune exprimată decâtă municipii în formă de conclud. E și clar pentru ce nu există și nu poate exista o dispoziție a legii, care să supună păreri unei aprobării ministeriale, câtă vreme Ungaria nu renunță a fi un stat din Europa luminată.

„Dacă ar exista o astfel de dispoziție legală, atunci ar pute să fie vorba în Ungaria numai despre păreri aprobate decâtă ministru sau numai de păreri ministeriale, deoarece-ce o părere, care nu coreșpunde părerii ministrului, e imposibil să fie aprobată de acesta. E clar că atunci nu ar pute fi vorba de libertatea convicțiunii, că atunci numai ministrul ar ave dreptul opiniunii, precând din contră nici un municipiu și nici un singur cetățean de stat, care nu e ministru. Dacă convicțiunile exprese ale reprezentanțelor municipale ar fi supuse aprobării ministeriale, atunci nu ar fi putut nici comitatele maghiare să declare ca jignitoare și reprobabilă d. e. ocupațiunea Bosniei sau, admițând un drept ministerial de aprobare, ar trebui neapărat să credem că ministrul, care a aflat de lipsă ocuparea Bosniei, a aprobat și aflat de consunătoare cu convicția sa conclusele

Foiața „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová.

tradusă din limba boemă

de Prof. Dr. Urban Iarník.

(Urmare.)

Bunica mânca puțin și o ruga pe morărița să nu le dee nici copiilor de atâte feluri; dar' femeia grăsulie ridea numai de această rugare și răspundea: „Sânțeți bătrân, și nu mă mir de loc că mâncați puțin; dar' copiii, sfinte Doamne! ei au stomac de rață. Poți să întrebi pe Maria noastră ori de câte-ori, dacă voesce ori nu să mănânce, căci vă va răspunde totdeauna, că are poftă de mâncare.“ Ear' copiii zimbiau, aflând, că jupănească morărița fără îndoială are dreptate.

După-ce primia fiece-care câte o bucată de prăjitură, ei se duceau în dosul șopronului, unde bunica era încredințată, că ei se află la adăpost. Aici, ei se puneau la fel de fel de jocuri, de-a mingea, de-a călărițele, de-a fețele și altele. Mai mulți camarazi, totdeauna aceiași, îi și așteptau acolo. Erau șese copii, unul mai mic ca celalalt ca piscaiele dela organe. Erau copiii dela casa, unde se curăța inul, din sus de crăjmă. Când flașnetistul sosise cu nevastă-sa și cu copiii sei în sat, crăjmarul li-a zidit o co-

libioară, o odăită și o cuină. Tatăl umbla prin satele de dimpregiur cu flașnetul, ear' muma, rămânând acasă, spela și cârpiia albiturile și hainele copiilor, ori lucra cu țiva pe la oameni, ca să-și câștige hrana. N'avea nimic afară de cei șese panduri, cum îi numia tatăl lor, și instrumentul lor de musică. Trecând însă aceasta cu vederea, miseria nu prea se vedea la dânșii, cum nici la părinții lor. Copiii aveau obraji rumeni ca chipurile din abecedar; eară fumul și mirosul ce străbătea din colibioară adese-ori era de astfel, încât trecătorilor le venia poftă să între și să guste din bucatele ce se găteau pe vatra ei. Eară când copiii eșiau cu fața buclată și veselă, vecinii se întrebau: „Ce a mai fript oare nevasta lui Kudrna?“

De acea, întorcându-se odată dela Kudrna, Maria i se lăudase mamei sale, că nevasta i-a dat o bucată de carne de iepure atât de bună, încât nici că se poate spune. Avea întocmai gustul migdalelor.

„Un iepure? — se gândi morărița, — de unde oare să fi pus mâna pe el? Kudrna n'o fi umblând cumva după vânat oprit! Rău ar ave s'o pață“.

Cea mai mare dintre copii, Cecilia, venise și ea la moară. Copila avea totdeauna un copil în brațe, fiindcă, în familia lor, venia mereu, pe tot anul, câte unul nou. Morărița o și întreba

numai decât: „Ce bunățate ați mai avut astăzi de prând?“

„Nimic, nimic afară de cartofi“, — îi răspunse Cecilia. — Cum? Nimic afară de cartofi? — Dar' Maria îmi spunea, că maică-ta i-a dat o bucată de carne de iepure, care era grozav de bună!“

„Vorbă să fie! — nu era de iepure, — jupăneasă morărița, — era din o pisică, pe care tata a căpătat-o în sat la Munții-Roșii. Am mai avut apoi și vervețe. A întâlnit tata un vânător ce împușcase trei vervețe drept bufnițe și le-a cerut dela el, fiindcă a auđit că vervețele au carne foarte bună, deoarece-ce nu se hrănesc decât cu alune. Tinăru vânător i le-a dat, dăcând, că are toată drep'atea. Ear' tata le-a adus acasă și le-a jupuit. Mama ni le-a fert, mai punând la ele și cartofi, încât am avut astfel un prând minunat. Când a venit Maria la noi, mama i-a dat și ei o bucată. Mai deunăți ne-a adus mama ceva din curtea cu găini. Slujnica intendantului a înneecat o gască îndopându-o prea iute. A trebuit să-i taie gătul. Doamna însă n'a voit s'o mănânce, și i-a dat-o mamei; astfel avem carne pentru mai multe prânduri și untură pentru un timp lung“.

Morărița îi tăia fetei vorba: „Încetează! încetează, — îi strigă, — că mă cuprind fiori de cecie ce-mi spui! Ear' tu, Mario, copilă rea ce

ești, nu cumva să te mai pună păcatul să mănânci iepure la Kudrna. Du-te numai decât de te spală, și nu cumva să-mi atingi vre-un lucru cu mâna ta.“ Așa grăi morărița scoțând pe Cecilia pe porțița.

Maria începu să plângă, încredințând pe muma ei, că iepurele a fost bun; morărița începu însă să scuipă de mai multe ori una după alta. Sosind și morarul și aflând despre cele petrecute, el își întoarse tabacherea printre degete și grăi: „De ce te mai mâniai atât de rău, nevastă dragă? Mai scii! Poate că tocmai de asta o să se îngrășe Maria. Cine scie, dacă n'aș mânca și eu însumi carne de vervețe?“

„Ia lasă-mă în pace cu sârbedimile tale și nu-mi mai vorbi de asemenea lucruri,“ — grăi morărița aprinsă.

Bărbatul ei trase însă cu ochiul și începu să zimească.

Și nu era morărița ea singură, mai erau și mulți alții, căroră li se făcuse scărba de familia Kudrna. Nu le-ar fi dat, Doamne feresce, mâna, dacă nu de alta, fiindcă mâncau vervețe, ceea-ce nimeni nu făcea. Copiii însă, pentru ei era cu desăvîrșire indiferent, dacă ai lui Kudrna — mănâncă de prând mai bucurosi pastete de fasan decât tocană de oaie, — lor le era destul să își găsiu în dosul șopronului, ca să se poată juca cu ei. Împărțeau cu ei frățesce prăjiturile lor

comitatelor, cari au respins ocuparea Bosniei. În tot cazul dacă ar fi să concedem pentru viitor, că ministrul ar fi îndreptățit a „cassa“ părerea unui comitat în cazul concret părerea expresă a comitatului Sibiiu, trebuie să admitem că ministrul va „cassa“ și părerea unui alt comitat, care s'ar referi la o altă cestiune, nu la „reuniunile de cultură maghiare“, d. e. la ocupațiunea Bosniei sau la transacția cu Austria, îndată-ce această părere supusă „suprarevisiunii“ ministrului se contrariază cu convingerea acestuia.

„Mai poate să se suleveze întrebarea: dacă exprimarea convicției asupra „reuniunilor de cultură maghiare“ aparține cercului de activitate al comitatelor și că nu cumva ea conține o călcare a acestui cerc de activitate? Ministrul în scrisoarea sa susține în faptă, că comitatul Sibiiului prin „interpretarea inadmisibilă, eronată și incorectă a punctului c) § 1 al artic. de lege XLII din 1870 și-a vindicat un cerc de drept și competență, pe care legea nu l-a dat nici când municipiilor și nici nu l-ar pute da nici când fără periclitarea ideii unității de stat ungar precum și a păcii interne a țerii.“

„Punctul c) al §-lui din articolul de lege XLII din 1870 sună: „Afară de aceasta municipiile se pot ocupa și cu alte cestiuni generale, ba chiar și cu afaceri de ale țerii, le pot discuta și respective se pot pronuncia asupra acelor, le pot comunica reciproc și și guvernului și le pot prezenta în formă de petițiuni direct dietei.“

„Întrebarea relativ la aplicarea acestei dispoziții a legii în cazul din cestiune poate fi numai: formează oare așa numitele „reuniuni maghiare de cultură“ o „cestiune de interes general sau chiar o afacere de țară“ și potu-se deci comitatele ocupa cu ea, pot oare discuta, potu-se pronuncia relativ la ea și comunica între sine? Întrebarea e rezolvată. Orașul montan Șemniț, un municipiu, s'a ocupat cu această cestiune, s'a pronunțat și a comunicat hotărârea sa comitatului Sibiiu cerând în adresa sa spriginirea „reuniunii maghiare de cultură din Ungaria de sus“ din partea comitatului Sibiiu. Ministrul a recunoscut orașului Șemniț dreptul de a se ocupa cu această afacere; el n'a împedecat trimiterea adresei orașului Șemniț comitatului Sibiiu. Nu i se poate contesta deci nici comitatului Sibiiu dreptul de a se ocupa cu aceeași cestiune. E aceeași cestiune, de care se ocupă amândouă municipiile cu deosebire, că unul în mod apăsător, ear' celalalt în mod respingător. Sau va fi având orașul Șemniț numai din aceea cauză dreptul de a se ocupa cu cestiunea „reuniunii de cultură“, fiindcă s'a pronunțat pozitiv, ear' comitatului Sibiiu i se deneagă acest drept numai din motivul, că a pronunțat un verdict respingător? Dacă se afirmă această întrebare, atunci nu mai există libertatea convicțiunii, atunci nu ni se mai dă voia a ne pronunța pentru ori în contra unei cestiuni. Cassând ministrul conculul comitatului Sibiiu, care conține o părere reprobatoare, „în toate consecuențele lui“, prin aceste consecuențe el a cassat și libertatea convicțiunii, dreptul de dezbateri asupra cestiunilor de interes general

și tot ceea-ce aveau, numai și numai ca să le facă plăcere. Cecilia, care era de dește ani acum, îi dedea și copilășului ce ținea în brațe o bucăciță din prăjitura ei, apoi îl punea jos pe paște și se juca și ea cu ceilalți; ori dacă nu, ședeau lucrând la împletituri, la pelerii pentru băieți ori la coșulețe pentru surorile ei. După-ce se jucau până-ce nu osteniau de tot, copiii se întorceau în curte și Maria încă de departe striga, că sânt cu toții strașnic de flămânzi. Morărița, care nu se mira cătuși de puțin de aceasta, le și dedea la toți de mâncare, chiar și aceia, de care i se făcuse scârbă. Morarul, ca s'o mai necăjească nițel, răutăcios cum era, se punea în fața ei și ținea în auzul copiilor lui Kudrna: „Rău mă doare pieptul. Cecilio nu cumva aveți această vreo bucată de carne de iepure. Poate că m'aș lecu de ea, — ai put să...“

Dar' morărița scuipa și se ducea de acolo, ear' bunica îl amenința pe morarul cu degetul și îi ținea: „Bine! bine! Îți place să riți de alții. Dacă aș fi numai eu în locul morăriței, țieu că m'aș pune de țeaș gâti o cioară și țeaș servi-o cu mază verde.“

Morarul își învârtia tabachera printre degete, trăgea cu ochiul, și făcea ca mutră de om răutăcios. (Va urma.)

și dreptul conces de corespondare și petiționare al comitatului Sibiiu și nu numai al comitatului Sibiiu, ci al tuturor municipiilor.

„Serisoarea ministrului e vrednică deci ca să fie pertractată în mod meritoriu de fiecare municipiu...“

Cronică.

Avansări militare. Au fost numiți de căpitani cl. I, căpitani de clasa a II-a: Ignat cav. de Iacobiciu la reg. de inf. 50; Georgiu Banciu la reg. de inf. 64 și Paul Munteanu dela comanda 12 de corp; — de căpitani cl. a II-a, locotenenți: David Pandrea la reg. de inf. 2, Vicenție Visoia la reg. de inf. 50, Mihail Cimpoaia la reg. de inf. 51 și Dionisie Sabailă la reg. de inf. 64; — de locotenenți, sublocotenenți: Mihail Brăteanu la reg. de inf. 82, Alexandru Negrea alias Gușeillă la reg. de inf. 2, Ioan German la reg. de inf. 50 și Georgiu Frâncu la reg. de inf. 64; — de locotenenți la artilerie, sublocotenenți: Elie Popist dela divis. de baterie grea nr. 24 și Iosif Bussa dela reg. corpului 12 de artilerie.

Registrul alegătorilor de deputați pentru anul 1886. Ministrul de interne ordonat comitetelor electorale centrale compunerea la timpul prescris prin lege a listelor alegătorilor de deputați dietali.

Asentarea e în Ardeal aproape pretutindeni sfârșită. În nici un cerc contingentul recerut nu s'a putut recruta în parte din cauza construcției debile a tinerilor convocați la asentare, ear' în ținuturile aproape de graniță s'a mai constatat și un mare număr de ilegal absenți.

Foc. În Cluj au izbucnit ieri pe la 11 oare foc în strada mijlocie și a prefăcut în cenușă 6 case, trei șuri și alte clădiri mai micuțe.

Intendanta supremă de curte și casa deputaților. Sub acest titlu „Pesti Napló“ de Luni scrie în cronică următoarele: „Se apropiă deschiderea expoziției și cu aceasta prezenta curții și festivitățile ei. Și principele Hohenlohe intendantul suprem de curte și-a început activitatea în Ungaria. Cea dintâiu faptă a lui e aceea, că a trimis în dietă invitări în limba germană, pe care deputații își înseamnă numele germănesce. Și ca oficiul suprem de intendantă să știe de cine are de lucru a recomandat, ca ministrii și deputații să scrie și germănesce numele pe invitor. Recomandăm câteva exemple de aceste: Coloman de Theisz (Tisza) minister-president, Gavriil baron Hart (Kemény) com. minister, Gedeon v. Professoreuss (Tanárky), Staatssekretär, Iosif v. Vogler (Madarassy), Alexandru v. Geiger (Hegedüs) etc. — Toate aceste servesc spre edificare mare națiunii maghiare și spre mai mare glorie intendantei supreme c. r. de curte.“

O interpelație Starceviciană. În dieta din Agram în ședința dela 27 l. c. n. David Starcević a interelat pentru confiscarea unei telegrame adresate decătră partidul de drept societății „Wiedomosti“ din Petersburg. În motivarea interelării interelantul s'a abătut dela obiect, în urma căreia i s'a detras de repețe ori cuvântul. Prelungă toate aceste interelantul cetesce interpelațiunea următoare: „Întreb guvernul dacă are cunosință că la oficiul telegrafic de aci a fost oprită o telegramă ce s'a adresat decătră clubul partidului de drept de aci cătră „Wiedomosti“ din Petersburg din incidentul sêrbării milenului sf. Ciril și Metod? Această telegramă e de cuprinsul următor: „Membrii din partidul de drept al dietei provinciale grațulează cordial națiunii surori rusesci din incidentul sêrbării milenului apostolilor slavi, a fundatorilor independenței naționale și a mării națiunii rusesci și regretă că dinșii nu pot lua parte la această sêrbătoare.“

Iluminarea palatului regal din București cu lumină electrică. „Curierul financiar“ scrie: „Printr'un contract încheiat între ministrul domeniilor și casa Hess Wolf & Comp. din Viena s'a convenit ca acest din urmă să predece și să instaleze complect toate aparatele de iluminat cu electricitate a palatului din București, afară de lămpile incandescente. Prețul cu care s'a acordat această furnitură e de lei 61,025 în aur, în care nu se cuprind taxele vamale sau comunale.

„Terminul de predare și instalare a aparatelor s'a fixat până la 15 Septembrie 1885.“

Lăcuste în Dobrogea. În unul din n-rii precedenți ai diarului nostru am comunicat scirea despre ivirea lăcustelor în Basarabia. Acum dl S. P. Radianu, inspector domeniilor, fiind însărcinat decătră ministrul domeniilor din România a face o cercetare pre țermurului Prutulului spre a constata dacă există sau nu lăcuste, d-sa a vizitat Țilele trecut acea localitate, începând dela Galați pre lângă lacul Brateșul, la Tulucești, Frumușița, Oncea și Rogojeni, unde a găsit, că nu există lăcuste încuibate în sol, dar'

pe țermurul dunărean în Dobrogea, în fața Basarabiei, există deposite de ouă de lăcustă. S'a propus mai multe măsuri pentru distrugerea capsulelor conținând ouă. Între aceste măsuri cea mai nimerită se pare a fi aceea de a ara pământul pentru a scoate acele capsule la suprafață, și apoi a așterne un strat de ierburi uscate și a le da foc, și pentru-ca să se ajungă la un rezultat eficace, guvernul român va interveni pre lângă guvernul rus, ca să iee și el asemenea măsuri în Basarabia, unde se află asemenea deposite de ouă de lăcuste.

Cestiuni scolare.

Tractarea exercițiilor gimnastice în scoalele primare.

De

Iosif Aron.

Exerciții gimnastice se numesc deprinderile corpului și ale părților lui în anumite mișcări regulate.

Considererate din punct de vedere pedagogic, exercițiile gimnastice sânt un mijloc pentru promovarea dezvoltării corporale a elevilor.

Desvoltarea corpului merită atențiune și îngrijire mai ales pentru-că corpul este organul spiritului, cu care împreună constituie un întreg armonios și inseparabil câtă vreme trăim pe pământ, și pentru-că dela dezvoltarea corpului afirmă în mare parte și dezvoltarea spiritului.

Pentru a se desvolta amăsurat scopului educațiunii și astfel a corăspunde destinațiunii ce are de a îndeplini cu promptitudine intențiunile spiritului, se recere neapărat, ca corpul să se țină în stare sănătoasă și sub decursul dezvoltării lui firești să se însușească îndemănare în mișcări.

Corpul se ține în stare sănătoasă, dacă se nutrește în mod corăspunător și se ține curat, dacă i se lasă mișcarea și odihna trebuincioasă și dacă se ferece de răceli, loviri periculoase, aer corupt și alte influențe, cari pot să vateme întregitatea corpului sau, să împedecă cursul natural al procesului, prin care i se asimilează substanțele necesare și se delătură cele ce i-au devenit netrebnice.

Ear' îndemănare în mișcări i se însușește corpului prin exercițiile gimnastice. Aceste exerciții, supunând nervii motori și mușchii la anumite deprinderi, pun toate părțile corpului în mișcare, le desvoaltă proporționat și fac, ca corpul să devină vênjos și îndemănatic în mișcările și ținerea sa preste tot.

Toate mișcările corpului și ale singuritelor lui părți afirmă dela întinderea și contragerea mușchilor, cari îmbracă oasele corpului. Mușchii adecă cuprind în sine nervii motori și, după cum spiritul prin nervii motori dă impuls unor mușchi de a se contrage ori de a se întinde, așa acestia mișcă partea sau părțile corpului, de cari se țin. Repețindu-se mai de multe ori mișcări, regulate anume pentru a desvolta, întări și a face corpul îndemănatic, precum sânt exercițiile gimnastice, părțile corpului se deprind a se mișca tot mai cu înlesnire și mai exact, până când mișcările par a se face de sine, și în acest caz se țică că corpul și-a însușit dexteritate sau îndemănare în mișcări.

Afară de această îndemănare, exercițiile gimnastice sânt menite a da corpului sănătate. Căci prin funcțiunile corăspunătoare ale nervilor motori și ale mușchilor, va să țică prin mișcare, — respirațiunea, circulațiunea sângelui și mistuirea își urmează cursul lor firec mai cu energică, fiindcă aparatele lor — plămânii, inima, stomacul — cari se pun în lucrare prin nervii gangliani, încă desvoaltă o activitate mai încordată; și înlesnind și înaintând astfel funcțiunile vegetale, dela cari afirmă crescerea sau dezvoltarea corpului, se conservă și promovează totodată și sănătatea lui.

Pe cât însă mișcarea corpului contribuie la dezvoltarea și sănătatea lui, pe atât se și simte ea în viața ca una din cele mai întefitoare trebuinte naturale, mai ales în etatea când corpul are a se desvolta. De aceea în viața scolară trebuie să se țină cont de această împregiurare, dacă e să nu pătmească dezvoltarea fizică a scolarilor, ci să înainteze deopotrivă cu dezvoltarea lor spirituală. Și numai dacă puterile fizice li se desvoaltă paralel cu cele spirituale, este naturală educațiunea lor.

S'a recunoscut de altcum și în timpurile cele mai îndepărtate, întocmai ca și astăzi, că omul, ale cărui puteri fizice s'au desvoltat prin exerciții corăspunătoare, este cu mult mai puțin supus relelor aplicări, ce se nasc din slăbiciune și moliciune, și că prin urmare gimnastica are influență binefăcătoare și asupra corpului și asupra spiritului. Se explică dar' ușor, pentru-ce încă din vechime popoarele, cari s'au interesat de creșterea tinerimei, au pus deosebit preț pe exercițiile gimnastice și le-au privit ca parte însemnată a educațiunii.

Bine conduse, exercițiile gimnastice, pe lângă conștiința de propriile puteri și încrederea în sine, curajul etc., ele deșteaptă în tinerime voia spre activitate corporală și spirituală, o conduc la perseveranță și emulațiune, ordine și punctualitate, îi nobilitează gustul estetic, îi desvoaltă simțul de bună cuviniță, o întăresc în moralitate, în scurt: exercițiile gimnastice sânt pentru tine-

rime un isvor bogat de simțăminte și nisuinte nobile.

Eată pentru-ce și la scoalele primare exercițiile gimnastice se numără între obiectele de învățământ!

Exercițiile gimnastice sânt de a se începe cu elevii din scoalele primare numai prin al țelelea an al etății lor, când corpul le este destul de consolidat pentru acele; ear' dela anul al țelelea în sus, ei au să continue exercițiile gimnastice cu atât mai regulat, cu cât se vor ocupa mai mult cu învățământul din scoală. Oarele pentru exerciții gimnastice mai potrivit este să statorească în timpul după propunerile din scoală imediat.

Locul de gimnastică se cere să fie aproape de scoală, să fie curat, sănătos, liniștit și destul de spațios, cel puțin de 20 metri în lățime și de 30 metri în lungime; cu cât însă este mai spațios — cu atât mai bine, să fie plan și pe de margini plantat cu arbori frunțoși. (Va urma.)

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Budapesta, 29 Aprilie n. Astă noapte pre la 12 oare s'a întemplat în fabrica de spodium o exploziune de benzin. Doi lucrători au fost greu răniți.

Casa deputaților. La cererea lui Orbán declară în locul ministrului de justiție, care s'a bolnăvit, ministrul-president în cestiunea interpelării privitoare la curtea cu jurați din Sibiiu, că guvernul a hotărât deja să desființeze curtea cu jurați din Sibiiu. (Strigări de „Ejen“ din toate părțile dietei.) S'a primit în a treia cetire proiectul pentru regularea fluviului Raab; de asemene și proiectul pentru reducerea vămii de poduri s'a primit în general pentru desbaterea specială. Vor urma răspunsurile la interpelațiunile deputaților Truția și Babeș.

Londra, 29 Aprilie n. „Standard“ află, că a sosit o telegramă, care anunță, că trupele rusești au ocupat localitatea Maruchak de lângă Herirud. Nu se comunică dacă Afgahanii s'au opus marșului Rușilor.

După încheerea numărului ne-a sosit următoarea depeșă:

Budapesta, 29 Aprilie n. Răspunsul ministrului president la interpelarea deputatului Truția: Mai întăiu vorbitorul respinge ori-ce calumnie a statului ungar și a națiunii maghiare, cari ca și mai înainte sânt pătrunse de cea mai mare toleranță față cu naționalitățile (?). Ce atinge special conturbarea serviciului dăcesc românesc, el declară, că nu e adevărat, că gendarmii ar fi intrat cu puterea în biserică; câțiva Români voiau să însceneze Sâmbăta un fel de sêrbare întru memoria lui Horia și Cloșca ceea-ce însă s'a oprit din partea primăriei comunale. Deoarece ce s'a bănuț că această sêrbare avea să se țină în Dumineca următoare, s'au postat gendarmi la ușa bisericii provocând poporul să se împrăscie ceea-ce s'a și întemplat fără opunere. La întrebarea dacă Coroana are cunosință despre politica de naționalități a națiunii maghiare, ministrul-president declară, că, mulțumită lui Dău, a trecut timpul când se putea excita pe căi ascunse discordie între Coroană și națiune. Vorbitorul accentuează, că guvernul va procede energic acolo unde aspirațiunile unor anumiți agitatori amenință a turbura liniștea și ordinea.

La interpelațiunea lui Babeș ministrul-president a răspuns, că el e plin de bunăvoință față cu toate naționalitățile, că în tot timpul guvernării sale s'a descoperit un singur complot, care încă nu s'a arătat ca primejdios. Ce se atinge de agitațiuni, dă atențiune viuă lucrării de sobol a agitatorilor, și cunoaște aceste persoane, le urmărește pe fie-care pas și le va întimpina îndată-ce răscolirea lor va lua o formă, care amenință de a trece preste granița și așa destul de larg trasă. Amândouă răspunsurile au fost luate la cunosință de întreaga casă între aplause vii.

Curtea supremă a întărit sentența în contra omoritorilor familiei Friedenwanger de a executa dintăiu pe Marlin și apoi pe Kleeburg.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Sciri economice.

Exportul rimatorilor din Romania.

„Monitorul oficial“ al Romaniei publica urmatoarele: Se publica spre cunoscinta celor interesati ca, potrivit unor noue dispozitii luate de guvernul imperial si regal al Austro-Ungariei in privinta importului de rimatori, de provenienta din Romania, regimul despre care trateaza avusul ministerului afacerilor straine, inserat in „Monitorul oficial“ Nr. 277 din 20 Martie trecut, a fost modificat precum urmeaza:

I. Importul rimatorilor de provenienta romana in Ungaria. Pentru importul rimatorilor de provenienta romana in Ungaria, autorizatiunile prealabile nu mai sunt necesare. Doua puncte sunt fixate pentru intrarea acestor vite, la intrarea lor prin granița, anume: Orșova și Felső-Tömös (Predeal) și transportul trebuie făcut numai pe cale ferată.

Fie-care transport va fi însoțit de un certificat de sănătate și de proveniență.

Acest certificat trebuie să constate lămurit și expres, că vitele sunt pe deplin sănătoase, că ele provin dintr-o localitate care atât ea înșiși, cât și vecinătatea în o periferie de 20 kilometri, este nebântuită de durere de picioare și de aftoasă, precum și de ori-ce altă epidemie între animalele domestice, și, în fine, că transportul a stat 30 zile înainte de exportare într-o localitate liberă de epidemii.

În instituttele de carantină dela Orșova și Felső-Tömös, rimatorii vor fi supuși unei riguroase visite veterinare, și dacă un singur animal se va constata bolnav ori bântuit de boală epidemică, în special de boala de unghii și de gură, tot transportul va fi refuzat.

II. Importul în Austria prin Bucovina. Până la stingerea completă a febrei aftose, care mai bântue încă în câteva comune din județele Dorohoiu și Fălcu, exportul porcilor, oilor și al caprelor de proveniență română, prin Bucovina, va fi supus autorizatiunii prealabile, care se va libera, pentru fie-care cas special și fie-care transport în parte, de guvernatorul I. și R. al Bucovinei din Cernăuți.

Doritorii de a exporta asemenea vite se vor adresa, prin urmare, cu cerere directă și specială guvernului din Bucovina.

Această cerere trebuie să fie făcută în condițiunile publicate prin avusul dela 20 Martie, și neapărat însoțită de certificate de origine și sănătate, liberată de autoritățile noastre competente, care să ateste originea nesuspectă și buna sănătate a vitelor și localităților, întocmai ca și certificatele cerute la trecerea rimatorilor în Ungaria.

Odată autorizatiunea prealabilă dobândită, neguțătorii români vor cunoaște că transportul vitelor nu se poate face decât pe cale ferată, și intrarea lor în Bucovina nu poate avea loc decât prin punctul Ițcani.

La sosire în contumace, vitele vor fi supuse aceleiași visite veterinare riguroase, ca și rimatorii destinați a intra în Ungaria, și dacă un singur cas de boală epidemică, în special de unghii și de picioare, va fi constatată, tot transportul va fi respins.

Cu această ocaziune se aduce la cunoscinta neguțătorilor români că transportul rimatorilor de proveniență română, prin Austria ca și prin Rusia, pentru Germania, nu e practicabil; intrarea porcilor fiind interzisă de guvernul imperial al Germaniei la granița austro-ungară și rusă.

Crisa industrială în Belgia. „Le Temps“ publică o scrisoare din Bruxelles asupra efectelor acestei crize, asupra agitațiunii muncitorilor fără de lucru. Extragem câteva pasaje din această scrisoare:

Cestiunea muncitorilor fără de lucru, care s'a pus în Paris și Lyon, își ridică capul și în Bruxelles. Deja de mai multe luni, lumea se plânge de agravarea din ce în ce mai mare a lipsei de lucru. Caritatea publică se mișcă și se a măsură pentru a se da ajutoare în natură. Presa din Bruxelles se grăbește mai ales a stimula caritatea privată în privința muncitorilor fără de lucru. Câteva grupuri de muncitori, și mai ales Federațiunea democratică a muncitorilor din Bruxelles, au protestat contra acestui lucru. Se asimilează, ăceau dînșii, muncitorii cu calicii și cu cerșitorii, și se înjosesc clasa muncitoare.

Mai multe întruniri s'au ținut, în urma cărora s'au luat hotărîrea ca să se ceară sau statului sau comunei deschiderea de lucrări publice pentru a ocupa cel mai mare număr posibil de muncitori. O petițiune fu prezentată pe la începutul lunii trecute consiliului comunal din Bruxelles, decătră federațiunea democratică a muncitorilor. Ea cerea ca să obțină dela comună deschiderea cât mai apropiată a mai multor lucrări.

Administrațiunea comunală, înainte de a se pronunța asupra acestei grave afaceri, a hotărît să facă o anchetă asupra stării clasei muncitoare. Ea a trimis fie-cărui antreprenor, șef de atelier, sau manufacturier un cestionar precedat de câteva observațiuni foarte interesante.

Petițiunea federațiunii muncitorilor, se țice în acea prefață, ridică nise probleme complexe, a căror soluțiune este din cele mai grele. Autoritatea comunală nu poate de sigur să stee nepăsătoare față cu situațiunea dureroasă, în care sînt puși muncitorii din cauza crizei, care a lovit industria și paralizează afacerile. Intervențiunea ei însă trebuie să fie prudentă, și comuna ar comite o greșeală mare, dacă prin măsuri grăbite și nechibzute ar fi silită să pună nouă sarcini pe contribuabili și dacă cauzând o prosperitate faptică și momentană ar schimba legile care stăpănesc munca.

Tebue dar' cercetat, care este întinderea crizei, care sînt cauzele care au adus incetarea afacerilor, cât de mulți sînt muncitorii fără de lucru din Bruxelles, care sînt profesiunile mai cu seamă atinse și în suferințe, prin ce măsuri și prin ce mijloace puterile publice ar pute interveni pentru a micșora nenorocirea care lovește clasele muncitoare.

În cestionar, administrațiunea întreabă pe industriași despre numărul muncitorilor concediați dela 1 Octomvrie anul trecut, despre micșorarea oarelor de lucru până acum.

Ea mai întreabă dacă în schimb nu sînt ramuri de industrie, care au lipsă de muncitori și dacă o reînnoțire a afacerilor nu este de sperat într'un timp mai mult sau mai puțin apropiat. Dînsa apoi cere amănunte asupra cauzelor principale a acestei stări, mai întăiu asupra industriei în general și apoi, în particular, asupra industriei șefului de atelier cestionat.

Administrațiunea comunală nu se opresce aci, merge și mai departe. Ea cere părerea celor întrebați asupra deosebitelor paliative care se prețic. În întăiu linie ea pune cestiunea milei: „Împărțirea de ajutoare muncitorilor fără de lucru nu poate ea oare să aibă o înfrîurire stricăcioasă în sensul, că ea va aduce pe muncitori să refuze ocupațiunea ce li s'ar oferi?“

Municipalitatea din Bruxelles se întreabă, cu drept cuvânt, dacă pentru a împedea un rău, nu ar căde în altul și mai rău.

Ea cunoaște — ceea-ce nu știu toate comunele — că pomana, sub ori-ce formă ar fi ea, nu face decăt să întretină miseria.

Totuși dacă cercetăm cerințele federațiunii muncitorilor din Bruxelles nu le putem găsi practice. Și eacă pentru ce: Crisa actuală, cu toții o recunosc, este cauzată printr'o produțiune uriașă. Prin urmare dacă prin mijloace artificiale se va căuta să se producă din nou, adevă să se mărească această supra-produțiune, crisa în loc de a se micșora, din potrivă va deveni din ce în ce mai mare și mai zdrobitoare.

Soluțiunea ar fi în aceea de a căuta mijloacele cele mai eficace ca acest plus de produțiune să se consume, ca debușurile închise să se poată deschide.

Piața din Sibiu, 28 Aprilie. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 5.40 până fl. 6.20, grâu mestec 68 până 82 chilo fl. 4.20, până fl. 5.— sęcara 66 până 72 chilo fl. 3.50 până fl. 4.10, orș 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.20 până fl. 2.80, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 4.40 până fl. 5.—, mëlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, sementă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lînea 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, păsat de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoreea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sęc brut fl. 32.— până fl. 34.—, sęc de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sęc fl. 56.— până fl. 58.—, săpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fęc 100 chilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cânepa fl. 40.— până fl. 42.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.25, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr. carnea de vitel 38 până 45 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Têrgul de rimatori în Steinbruch. În 27 Aprilie n. s'a notat: unguresci bęcărani grei 40.— cr. până 42.— cr., unguresci grei, tineri 43.1/2 cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 44.1/2 cr., ușori 42.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 41.1/2 cr. până 43.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușoară 41.— cr. până 42.— cr., romănesci de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.1/2 cr. până 44.1/2 cr., transito ușori 43.— cr. până 43.1/2 cr., transito sərbesci, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., transito ușori 42.— cr. până 43.— cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenții la gră.

Bursa de Bucuresei.

Cota oficială dela 28 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vënd.	94.—
„ Rur. conv. (6%)	„	88.—	„	89.—
Aș. de asig. Dacia-Rom.	„	290.—	„	295.—
Banca națională a Romăniei	„	1150.—	„	1200.—
Împr. oraș. Bucuresei	„	30.—	„	32.—
Credit mob. rom.	„	190.—	„	195.—
Aș. de asig. Națională	„	260.—	„	270.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	93.—	„	94.—
Societ. const.	„	239.—	„	239.—
Schimb 4 luni	„	—	„	30.—
Aur	„	12.1/4	„	12.40

Bursa de Budapesta

din 28 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung.	6%	—
„ „ „	4%	93.70
„ „ hărtie	5%	89.35
Împrumutul căilor ferate ung.	—	144.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	—	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	—	104.—
Bonuri rurale ung.	—	101.50
„ „ cu cl. de sortare	—	101.50
„ „ bănățene-timișene	—	101.—
„ „ cu cl. de sortare	—	101.—
„ „ transilvane	—	100.50
„ „ croato-slavone	—	101.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	—	96.50
Împrumut cu premiu ung.	—	114.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	—	117.50
Renta de hărtie austriacă	—	80.75
„ „ argint austriacă	—	81.25
„ „ aur austriacă	—	105.50
Losurile austr. din 1860	—	188.75
Acțiunile băncii austro-ungare	—	850.—
„ „ de credit ung.	—	281.50
„ „ „ austr.	—	281.20
Argintul	—	—
Scrisuri fonciare a le institut. de cred. și ec. „Albina“	—	101.—
Galbeni împărătesci	—	5.86
Napoleon-d'ori	—	9.97
Mărci 100 imp. germane	—	61.65
Londra 10 Livres sterlinge	—	126.35

Bursa de Viena

din 28 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung.	6%	—
„ „ „	4%	93.85
„ „ hărtie	5%	89.40
Împrumutul căilor ferate ung.	—	144.28
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	—	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	—	104.70
Bonuri rurale ung.	—	102.—
„ „ cu cl. de sortare	—	101.50
„ „ bănățene-timișene	—	101.—
„ „ cu cl. de sortare	—	100.50
„ „ transilvane	—	100.25
„ „ croato-slavone	—	101.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	—	—
Împrumut cu premiu ung.	—	114.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	—	117.—
Rentă de hărtie austriacă	—	80.40
„ „ argint austriacă	—	80.65
Rentă de aur austriacă	—	105.20
Losurile austr. din 1860	—	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	—	861.—
„ „ de credit ung.	—	279.75
„ „ „ austr.	—	281.25
Argintul	—	—
Galbeni împărătesci	—	5.88
Napoleon-d'ori	—	9.97 1/2
Mărci 100 imp. germane	—	61.75
Londra 10 Livres sterlinge	—	126.20

7—1885.

Publicațiune.

La ambele biserici gr.-or. din comuna Reșinari sînt a se da cu licitațiune publică mai multe lucruri de zidărit proiectate în sumă de circa 1200 fl.

Planul privitor la acesta, proiectul de spese și condițiunile de zidire se pot vedē la oficiul parochial gr.-or., unde sînt a se trimite adresa și ofertele de întreprindere, dimpreună cu un vadium de 10% până cel mult în **5/17 Maiu 1885** la 9 oare dimineața, tot în ziua de sus se va ține și licitațiunea la 3 oare p. m. Licitațiune verbalmente încă este permisă.

Reșinari, în 11/23 Aprilie 1885.

Comitetul parochial gr.-or.

„Albina“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Primesce depuneri de bani spre fructificare pre lungă denunțiere în termine scurte cu **5%** și fără denunțiere, replătibile îndată la cerere cu **4 1/2%** interese la an.

Fructificarea depunerii începe cu ziua, care urmează după ziua depunerii și încetă cu ziua premergătoare zilei, în care se ridică depunerea. Durata cea mai mică a unei depuneri este de 15 zile.

La 1 Ianuarie și la 1 Iulie a fie-cărui an interesele neridicate se adaug la capital și se fructifică earăși. **Contribuțiunea dela interesele depunerilor o plătesce întregă institutul.**

Depunerile trimise prin postă, pre lungă comunicarea adresei deponentului, se resolv totdeauna cu întrocerea poștei; asemenea se pot efectul prin postă denunțării și ridicării de capitale.

Sibiu, 20 Aprilie 1885.

1 [144]

Direcțiunea.

Banca generală de asigurare

[145] 2

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

fundată în anul 1868

asigurează pe lunga condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe vieața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe vieață
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **555.114 fl. 63 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.